

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 338.24(477)

Коваль В.В.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри прикладної економіки
Одеського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету

Котлубай В.О.

кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Одеська юридична академія»

Арафтеній А.М.

аспірант
Інституту проблем ринку економіко-екологічних досліджень
Національної академії наук України

Koval Victor

Dr.Sc. (Economics), Prof.
Professor of the Department of Applied Economics
Odessa Trade and Economic Institute
of Kyiv National University of Trade and Economics

Kotlubai Viacheslav

Cand. Sc. (Economics),
National University "Odessa Law Academy"

Araftenii A.

Graduate Student
Institute of Market Problems and Economic&Ecological Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS AN INSTITUTE FOR DEVELOPMENT OF SOCIAL CAPITAL IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION OF THE ECONOMY OF UKRAINE

Розкрито засади становлення інституційних партнерств між державним і приватним секторами, що до останнього часу переважно обмежувалися матеріалізацією великих концесійних договорів, тому потребує дослідження умов для прийняття державно-приватного партнерства на місцевому рівні. Метою статті є розвиток державно-приватного парт-

нерства як інституту соціального капіталу в умовах децентралізації економіки України. Проведено аналіз стану створення та розвитку об'єднаних територіальних громад. З урахуванням структурних недоліків централізованої адміністративної системи наведено теоретичні аргументи на користь застосування державно-приватного партнерства просування форми управління на місцевому рівні та можливих напрямів формування соціального капіталу в умовах децентралізації.

Ключові слова: децентралізація, соціальний капітал, державно-приватне партнерство, об'єднані територіальні громади.

Раскрыты основы становления институциональных партнерств между государственным и частным секторами, что до последнего времени в основном ограничивалось материализацией крупных концессионных договоров, поэтому требует исследования условий для принятия государственно-частного партнерства на местном уровне. Целью данной статьи является развитие государственно-частного партнерства как института социального капитала в условиях децентрализации экономики Украины. Проведен анализ создания и развития объединенных территориальных общин. С учетом структурных недостатков централизованной административной системы приведены теоретические аргументы в пользу применения государственно-частного партнерства продвижения формы управления на местном уровне и возможных направлений формирования социального капитала в условиях децентрализации.

Ключевые слова: децентрализация, социальный капитал, государственно-частное партнерство, объединенные территориальные общины.

At the present stage, one of the main directions of the transformation of the Ukrainian economy is the further reformation of the economic management system. An effective means of improving the effective functioning of state ownership is the development of partnership relations between the state and business, which will allow to attract additional resources into the state sector of the economy. In recent years, one of the main priorities of government strategic development programs has been the issue of establishing a public-private partnership institute, which is not only an indicator of the successful interaction between business and government structures, but also an alternative means of restoring and modernizing the national economy. But aggravation of the crisis phenomena in Ukraine to a large extent hinders the process of public-private partnership. Already for quite a long time in the leading countries of the world there is a development of the system of public-private partnership. In Ukraine, the development of partnership relations between the state and business is at an initial stage. The purpose of this article is to develop public-private partnership as an institution of social capital in conditions of decentralization of the Ukrainian economy. The foundations for the establishment of institutional partnerships between the public and private sectors, which until recently were largely limited to the substantiation of large concession contracts, are disclosed, and therefore requires studying the conditions for the adoption of public-private partnerships at the local level. The analysis of creation and development of the united territorial communities is carried out. Taking into account the structural weaknesses of the centralized administrative system, the theoretical arguments in favor of the application of public-private partnership to promote the form of governance at the local level and the possible directions of social capital formation in the conditions of decentralization are given. Public-private partnership as a part of the model of economic development of the state becomes important and needs constant improvement.

Keywords: decentralization, social capital, public-private partnership, unification of territorial communities.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Нині відбувається перехід до форм управління з використанням комерційної бази в державний сектор, децентралізацію, розподіл відповідальності з приватним партнером, що призводить до значного бюджетного навантаження в процесі підтримки багатьох соціально важливих секторів. Стає все більш популярною форма інтеграції між державою та приватним

сектором, яка називається державно-приватне партнерство (ДПП). Упровадження реформи і перенесення центру відповідальності багатьох питань до регіонального рівня може слугувати імпульсом для посилення державно-приватного партнерства та його місця в реалізації соціально важливих регіональних проектів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Н. Бутенко [1],

Л. Тараш [13], П. Шилебницький [15] та інші дослідники зробили значний внесок у розвиток теорії і практики взаємодії органів влади і приватного капіталу. Розвиток державно-приватного партнерства багато в чому пояснюється зміною філософії управління державними проектами в 1980-ті роки. У той час з'явилося поняття «нова державна адміністрація», що охоплює широкий спектр понять, який використовуються для опису нової хвилі реформи державного сектору в усьому світі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Державно-приватне партнерство – це інституційна та інституціоналізована взаємодія між державою і бізнесом для реалізації економічно й соціально значних проектів та програм. У контексті поточного переходу вітчизняної економіки до ринкових механізмів у всіх сферах різні форми державно-приватного партнерства є ефективною інституцією для прискореного розвитку.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є обґрунтування напрямів розвитку державно-приватного партнерства як інституту соціального капіталу в умовах децентралізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Державно-приватне партнерство – модель, яка отримала широке поширення в усьому світі для створення, модернізації, організації та управління різними видами інфраструктурних проектів. Такі проекти часто вимагають чималих фінансових впливань, а також великих витрат часу і високих професійних якостей менеджерського персоналу [10].

Сьогодні практично жодна держава не здатна повною мірою задовольнити населення всіма соціальними благами, тим більше з використанням сучасних стандартів і технологій, як цього вимагають сучасні реалії. Зарекомендований у світовій практиці тимчасовий договір на передачу у користування бізнесом окремих об'єктів державної власності, переважно інфраструктурних об'єктів, але й соціальних об'єктів, із можливістю державного контролю засвідчує актуальність застосування в Україні.

Державно-приватне партнерство дає можливість залучити значні фінансові ресурси в суспільний сектор економіки країн, що розвиваються, а також внести різні технологічні та організаційні інновації. Влада цих країн особли-

во готують проблему високого загального стану інфраструктурного будівництва та державних послуг, при цьому для більшості із цих країн бюджетні кошти залишаються обмеженими.

Висока актуальність цієї проблеми пов'язана з тим, що визначається країнами, що виникають, і потребує великої необхідності розвитку всіх видів інфраструктури. Наприклад, щорічні потреби в інфраструктурних інвестиціях у розвинених країнах оцінюються, відповідно до різних досліджень, від 1% до 2% ВВП (3%, якщо враховують ремонт і обслуговування). Для освоєння країн щорічні потреби в інфраструктурних інвестиціях оцінюються в 4,5% ВВП (і до 10% з урахуванням ремонту і обслуговування) [7, с. 5]. При цьому, як правило, доступ до довгострокового фінансування на міжнародних ринках капіталу для цих країн є значно обмеженим порівняно з розвиненими країнами. Тому саме державно-приватне партнерство може відкривати нові можливості для привласнення засобів у масштабних інфраструктурних проектах. Причому ці горизонти відкриваються не тільки внутрішніми інвесторами, а й іноземним капіталом.

Державно-приватне партнерство необхідне й тому, що залежно від місцевих вимог і інтересів обох партнерів існує величезна різноманітність щодо складу, розроблення і реалізації державно-приватного партнерства. Усі ці особливості прописуються в угоді між державами і приватними партнерами, в яких фіксуються цілі, стандарти, взаємні ролі та обов'язки, розподілені ризики і преференції [8]. Слід відзначити сталу тенденцію позитивної динаміки росту кількості укладених договорів про державно-приватне партнерство (рис. 1).

Однак, у практиці країн, що розвиваються, переважно простежуються спрощені погляди на державно-приватне партнерство як на форму залучення коштів, з одного боку, держави, а з іншого – комерційних структур для вирішення основних економічних завдань.

Однак, слід відзначити і зворотний бік існуючих невиконаних і неефективних державно-приватних підприємств (з урахуванням міжнародного досвіду), який проявляється в потенційно більшій кількості держав і суспільства, ніж для приватної компанії. Крім того, на даний момент широкий розвиток державно-приватних підприємств у країнах, що розвиваються, стикається з неефективністю законодавства у цих регіонах, а також у вигляді бюрократії і реалізації та-

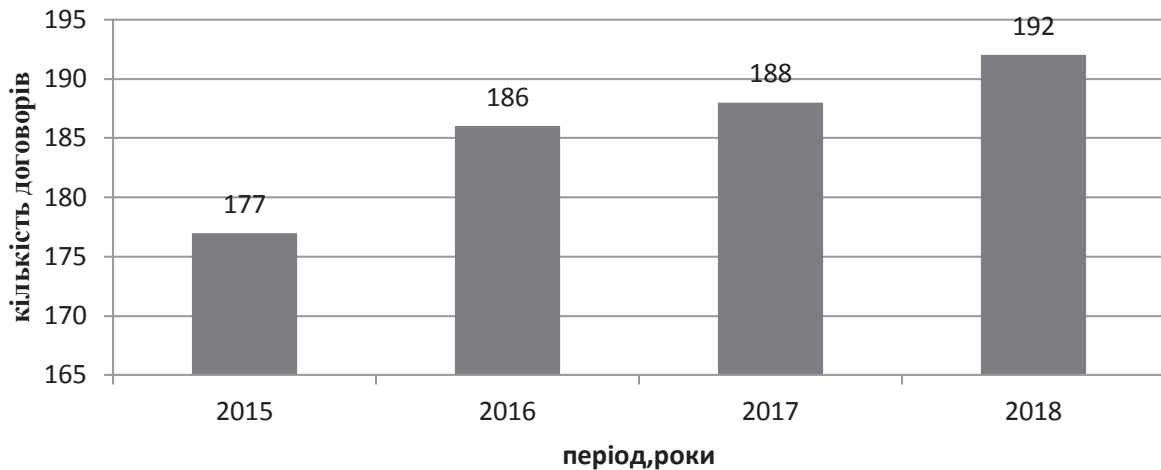

Рис. 1. Динаміка кількості створення договорів про державно-приватне партнерство за 2015-2018 рр.
Джерело: складено за [16; 17]

ких проектів. Багато експертів розглядають цю сферу відносин як ринок потенційно високорентабельних проектів, що потребує узгодженості в партнерській моделі всіх учасників.

Існує безліч визначень державно-приватного партнерства, але можна зазначити, що одне вузьке визначення державно-приватного партнерства не матиме практичного значення, оскільки партнерства мають різні форми і значення в різних країнах. У будь-якому разі державно-приватне партнерство формується, коли державні та приватні суб'єкти вирішують співпрацювати для того, щоб максимально ефективно реагувати на суспільні потреби шляхом обміну ресурсами, ризиками та вигодами. Державно-приватне партнерство було визначено Європейською Комісією як форма співпраці органів державної влади з підприємствами, що мають на меті гарантувати фінансування, будів-

ництво, реконструкцію, управління або обслуговування інфраструктури.

Слід підкреслити, що державно-приватні партнерства є довгостроковими зобов'язаннями між суб'єктами, принаймні одна з яких є публічною. Ця співпраця зазвичай триває від 25 до 35 років залежно від характеру проекту і підтримується або через чіткі договірні відносини, або через створення спеціального змішаного капіталу.

Децентралізація влади реалізується внаслідок створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ), передачі місцевим органам частини повноважень і фінансових ресурсів для більш раціонального їх використання [12, с. 23]. Починаючи з 2015 р. в Україні з'явилися об'єднані територіальні громади, а в 2018 р. їх кількість збільшилася на 670 од. і становить 829 громад. Динаміку створення територіальних громад показано на рис. 2.

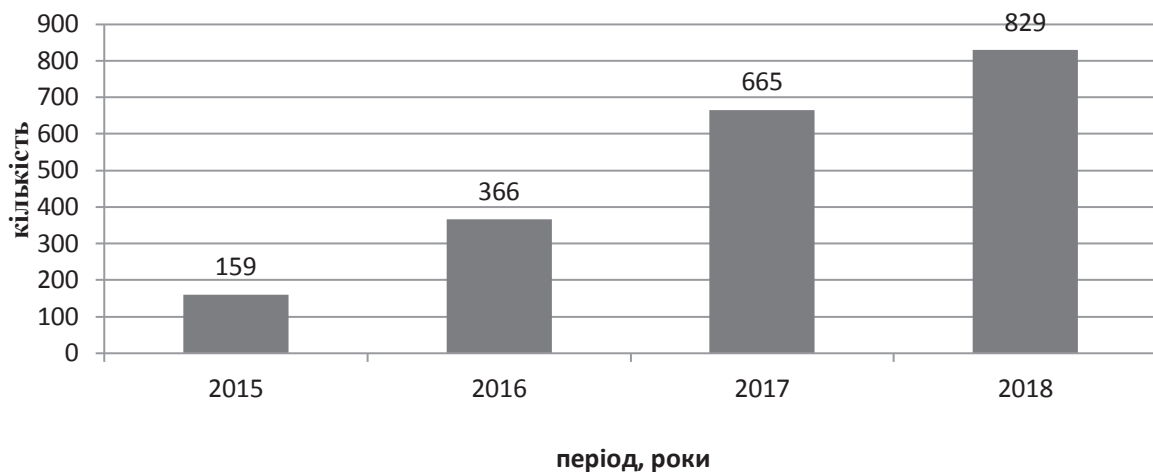

Рис. 2. Динаміка створення об'єднаних територіальних громад за 2015-2018 рр.

Джерело: складено за [16; 17]

Децентралізація означає передачу значних повноважень і бюджетів із державних органів до місцевого самоврядування, щоб якомога більше компетенцій було надано органам місцевого самоврядування, де вони можуть їх найбільш успішно реалізувати.

Основною перешкодою процесу децентралізації є низька інформаційна компетентність для підвищення рівня обізнаності серед представників органів місцевого самоврядування і населення для добровільного об'єднання територіальних громад, що дасть змогу акумулювати фінансові ресурси для надання послуг населенню, у т. ч. у соціальній сфері. Одним із напрямів взаємодії об'єднаних територіальних громад виступає створення спільних виконавчих органів чи управляючих або підприємства для реалізації спільних завдань, що переважно стосуються соціальної сфери, комунального господарства та ін. [11, с. 258].

Незважаючи на багатообіцяючі перші результати процесу об'єднання громад, його все ще добровільний характер перетворюється на проблему. Він уповільнює передачу контролю над основними адміністративними важелями управлінським одиницям, досить великим для того, щоб ефективно надавати елементарні послуги населенню.

Зважаючи на те, що близько 58% доходів проходить через державний бюджет [6], місцевим органам влади, які не мають можливості планувати власні ресурси, просто не вистачає гнучкості для фінансування більш амбітних місцевих схем. З іншого боку, державні приватні партнерства можуть базуватися на використанні приватного капіталу, таким чином звільняючись від фінансового тягаря. У цьому сенсі партнерство пропонує місцевим органам влади новий фінансовий інструмент для подолання їхньої зростаючої залежності від державного уряду.

Тісний контакт із підприємницькою культурою є ще одним аспектом державно-приватного партнерства, який може бути корисним для місцевої влади. Зокрема, співпраця з приватними установами може допомогти місцевим органам самоврядування визначити свої слабкі сторони та прийняти основні принципи управління та ефективності приватного сектору в місцевій адміністрації. Основними принципами нового державного управління, що впливають із практики приватних організацій, є продуктивність, загальна якість управління та послуги, орієнтовані на клієнта. У цьому контексті державне приватне партнерство є не просто механізмом «викор-

истання» приватного сектору для виробництва суспільних благ, а й потенційним інструментом підвищення ефективності державного сектору.

Хоча, як відомо, державі приватні партнерства мають низку позитивних змін і переваг, які можуть виявитися корисними для органів місцевого самоврядування, але вони також беруть на себе певні важливі загрози. Ці загрози впливають як із самої сутності, так і з особливостей місцевих органів влади, а також загальних рис державно-приватного партнерства.

Можна констатувати, що основні умови для успішної реалізації місцевого державно-приватного партнерства закладаються на попередніх етапах формування партнерства. Забезпечення економічного розвитку разом із захистом суспільних інтересів є необхідною умовою для забезпечення того, щоб державно-приватне партнерство було виправдане. Політичні та соціальні пріоритети повинні бути уточнені та альтернативні, методи побудови повинні бути вивчені, перш ніж приймати рішення про перехід до партнерства з приватним сектором. Проведення конкурсних торгів також має вирішальне значення. Проте інвестори повинні очікувати фінансові доходи для подачі заявки. Ретельний відбір, а також ефективне планування можуть сприяти тому, щоб забезпечити велику кількість альтернативних пропозицій. Отже, обов'язок державного органу влади для встановлення договірних умов, які забезпечать внесок приватного сектору в суспільні цілі, – охорона навколишнього середовища та обслуговування соціальних, а також економічних місцевих потреб.

У цьому контексті структурні та операційні слабкості місцевих органів влади створюють важливі перешкоди. Вище визначено, що відсутність фінансових ресурсів, а також досвідчений і кваліфікований персонал, який міг би ефективно обробляти попередні етапи, є серйозним недоліком у забезпеченні позитивних результатів державно-приватного партнерства. Проведення партнерського договору є досить складною і дорогою процедурою. Існування протилежних інтересів між потенційними партнерами, а також недосконалі інформація про свої наміри можуть викликати необхідність ретельного встановлення договірних умов і збільшити трансакційні витрати. Існує також загроза того, що під час цього процесу держава може отримати вигоду від недоліків місцевого самоврядування і скористатися власним досвідом за рахунок загального суспільного інтересу.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Державно-приватне партнерство – це інституціоналізована форма формування соціального капіталу [12]. Відповідно до експертів ООН, державно-приватне партнерство забезпечує синергетичний ефект від спільного використання ресурсів та управління технологіями, які існують у приватному секторі та регулюють діяльність держави.

Публічно-приватне партнерство застосовується, по-перше, для вирішення проблем створення інфраструктури як середовища для сприятливого економічного розвитку та зростання економіки, рівня життя; по-друге, для поліпшення ефективності державних витрат у контексті обмежених ресурсів.

Інститут державно-приватного партнерства і можливості його використання в певних сферах державної діяльності безпосередньо залежить від визначених державою потреб для збереження суверенної компетенції у відповідній сфері.

Аналіз практики здійснення державно-приватного партнерства в Україні показує, що держава найбільш активно використовує партнерства для реалізації соціальних функцій. Таким чином, соціальний капітал не тільки забезпечує стабільний оборот соціального капіталу, а й установлює соціальний вектор її розвитку через інституцію державно-приватного партнерства.

Бібліографічний список:

1. Бутенко Н.В. Розвиток партнерства в національній економіці : монографія. Київ : ІЕП НАН України, 2015. С. 358.
2. Варнавский В.Г., Клименко А.В., Королев В.А. Государственно-частное партнерство: теория и практика : учебное пособие. Москва, 2010. 287 с.
3. Василенко В.Н., Благодарный А.И., Бойченко Э.Б. Диагностика развития регионов: виды, подходы, приемы : монография. Донецк, 2012. С. 286.
4. Голян В. За яких умов децентралізація влади здатна вивести Україну з економічної кризи? URL : <http://ua-ekonomist.com/10217-vasilgolyanza-yakih-umov-decentralizatsiya-vladizdatna-vivesti-ukrayinu-z-ekonomichnoyi-krizi.html>.
5. Гриценко Л.Л. Концептуальні засади державно-приватного партнерства. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. 2012. № 3. С. 52-59.
6. Бориславська О.М., Заверуха І.Б., Школик А.М. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України.

Київ, 2012. URL : <https://www.slideshare.net/CentrePravo/ss-59923454>.

7. Доцюк Л. Адміністративно-територіальна арифметика (замість 11500 громад має бути не більше 1500). *Урядовий кур'єр*. 2014. № 83. С. 7.
8. Ефимова Л.И. Некоторые модели государственно-частных партнерств: тенденции и зарубежный опыт. 2008. URL : <http://www.eatu.m/?gstrAction=DOC&gintDocID=71>.
9. Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки : монографія / Т.І. Єфименко та ін. Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2012.
10. Запатрина И. Публично-частное партнерство в Украине: перспективы использования для реализации инфраструктурных проектов и предоставления публичных услуг. *Экономика и прогнозирование*. 2010. № 4. URL : http://www.ukrppp.com/images/stories/PPP_econ_forec_Zapatr_1.pdf.
11. Особливості розвитку регіонів України в нових економічних умовах : монографія / І.Г. Павленко та ін. Сімферополь, 2012. 539 с.
12. Скрипнюк О. Децентралізація влади як чинник забезпечення стабільності конституційного ладу: теорія й практика. *Віче*. 2015. № 12. С. 22-24.
13. Тараш Л.І., Петрова І.П. Узагальнення практики використання форм державно-приватного партнерства. 2015. № 2. С. 97-103.
14. Фукуяма Ф. Що таке соціальний капітал? *Київська лекція Френсіса Фукуяма*. 2006. № 177. URL : <http://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/shcho-take-socialniy-kapital> (дата звернення: 23.08.2017).
15. Шилепницький П.І. Державно-приватне партнерство: теорія і практика : монографія. Чернівці, 2011. С. 454.
16. Об'єднані територіальні громади: перелік та основні дані. URL : <https://decentralization.gov.ua/gromada> (дата звернення: 19.02.2018).
17. Стан здійснення ДПП в Україні. URL : www.me.gov.ua (дата звернення: 19.02.2018).
18. Шлафман Н.Л., Квач Я.П., Коваль В.В. Адаптивні заходи регуляторного впливу на підприємницьку діяльність в умовах реалізації державно-приватного партнерства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1 (48). С. 393-396.

References:

1. Butenko, N.V. (2015). Rozvitok partnerstva v natsional'niy ekonomitsi [Development of partnership in the national economy, National Academy of Sciences of Ukraine]. Institute of Industrial Economics, Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].

2. Varnavskiy, V.H., Klimenko, A.V. (2010). *Hosudarstvenno-chastnoe partnerstvo: teorii i praktika* [Public and private partnership: theory and practice]. Moscow: Vysshaya shkola ekonomiki [in Russian].
3. Vasilenko V.N., Blagodarnyi A.I., Boichenko E.B. (2012). *Diagnostika Razvitiya Regionov: Vidy, Podkhody, Priemy* [Diagnostics of the Development of Regions: Types, Approaches, Tricks]. Donetsk, YugoVostok, [in Russian].
4. Holyan V. *Za yakykh umov detsentralizatsiya vlady zdatna vyvesty Ukrayinu z ekonomichnoy kryzy?* (2015) [Under what conditions decentralization of power is able to bring Ukraine out of economic-crisis?]. Available at: <http://ua-ekonomist.com/10217-vasil-golyan-za-yakih-umov-decentralizatsiyavladivivesti-ukrayinu-z-ekonomichnoy-kryzi.html> [in Ukrainian].
5. Hrytsenko, L.L. (2012). *Kontseptualni zasady derzhavno-pryvatnoho partnersva* [Conceptual framework of public private partnership]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu – Bulletin of Sumy State University*, № 3, P. 52-59 [in Ukrainian].
6. Boryslavska, O.M. et al. (2012) *Detsentralizatsiia publichnoi vlady: dosvidy evropeyskykh krain ta perspektyvy Ukrainy* [Decentralization of public power: European experience and prospects of Ukraine]. <https://www.slideshare.net/CentrePravo/ss-59923454>.
7. Dotsyuk L. *Administrativno-terytorial'na arifmetyka (zamiest' 11500 gromad mae buty ne bil'she 1500)* [Administrativ-territorial arithmetic (at most 1500 communities must be instead of 11500)]. *Uryad. Cur'er – Governm. Courier*, 2014, No. 83, P. 7 [in Ukrainian].
8. Yefimova, L.I. (2008). *Nekotorye modeli hosudarstvenno-chastnykh partnerstv: tendentsii zarubezhnyi opyt* [Some models of public private partnership: trends and international experience]. [www.eatc.ru](http://www.eatc.ru/doc.id_71.book_1.php). Retrieved from http://www.eatc.ru/doc.id_71.book_1.php [in Russian].
9. Yefymenko, T.I. et al. (2012). *Derzhavno-pryvatne partnerstvo v systemi rehulyuvannya ekonomiky* [Public-private partnership in the system of economic regulation]. Kyiv: Instytut ekonomiky ta prohnozuvannya NAN Ukrayiny [in Ukrainian].
10. Zapatrina, I. (2010). *Publichno-chastnoe partnerstvo v Ukraine: perspektyvy ispolzovaniia dlia realizatsii infrastrukturykh proektov i predostavleniia publichnykh usluh* [Public private partnership in Ukraine: perspectives for realization of infrastructure projects and public services]. *Ekonomika i prohnozirovanie – Economics and Forecasting*. Retrieved from http://www.ukrppp.com/images/stories/PPP_econ_forec_Zapatr_1.pdf [in Russian].
11. Pavlenko I.G., Gumenna O.V., Matukova G.I. et al. *Osoblyvosti Rozvytku Regioniv Ukrainy v Novykh Ekonomichnykh Umovakh, za nauk. red. S.Yu. Ts'okhly* [Peculiarities of the Development of Ukraine's Regions under New Economic Conditions], edited by S.Yu. Ts'okhla. Simferopol', DIAPI, 2012 [in Ukrainian].
12. Skrypniuk, O. *Detsentralizatsiia vlady yak chynnyk zabezpechennia stabilnosti konstytutsiinoho ladu: teoriia i praktyka*. [The decentralization of power as a factor of stability of constitutional system: theory and practice]. *Viche*, no. 12 (2015), pp. 22-24.
13. Tarash, L.I. and Petrova, I.P. (2015). *Uzagal'nennya praktiki vikoristannya form derzhavno-privatnogo partnerstva* [Generalization of the practice of using the forms of public-private partnership]. *Bulletin of the Economic Science of Ukraine*, vol. 2 (29), pp. 97-103 [in Ukrainian].
14. Fukujama, F. (2006), "What is social capital? Kyiv Lecture by Francis Fukuyama", *Denj*, [Online], no. 177, available at: <https://goo.gl/LEcbiy> (Accessed 23 August 2017).
15. Shylepnytskyi, P.I. (2011). *Derzhavno-privatne partnerstvo: teoriya i praktika*: [Public-private partnership: theory and practice, Institute of Regional Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine] Chernivtsi, Ukraine [in Ukrainian].
16. *Ob'yednanni teritorial'ni gromadi: perelik ta osnovni dani*. [Joint territorial communities: list and background data] Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/gromada> (Accessed 19.02.2018).
17. *Stan zdiysnennya DPP v Ukraïni*. [The state of implementation of PPP in Ukraine]. Retrieved from www.me.gov.ua (Accessed 19.02.2018).
18. Shlalfman NL, KvachYa.P., Koval V.V. (2013). *Adaptyvni zahody reguljatornogo vplyvu na pidpryjemnyc'ku dijal'nist' v umovah realizatsii derzhavno-pryvatnogo partnerstva* [Adaptive measures of regulatory influence on entrepreneurial activity in the conditions of realization of public-private partnership]. *Bulletin of socio-economic research*, no. 1 (48), pp. 393-396 [in Ukrainian].